

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO SEIRIJŲ ANTANO ŽMUIDZINAVIČIAUS GIMNAZIJOJE TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Seirijų Antano Žmuidzinavičiaus gimnazijos tvarkos aprašo (toliau – Tvarkos aprašas) paskirtis – padėti gimnazijai užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

2. Tvarkos aprašo tikslas – siekiant ugdyti pozityvų mokinio elgesį ir sukurti draugišką bei saugią atmosferą, nustatyti, kokie turi būti daromi veiksmai individualiu, klasės, gimnazijos lygmeniu, siekiant užkirsti kelią smurtui ir patyčioms.

3. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

3.1. į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

3.2. kiekvienas gimnazijos administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ar patyčias, turi nedelsiant reaguoti ir stabdyti;

3.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie patyčias amžiaus ir pareigų, bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų.

4. Visi gimnazijos bendruomenės nariai (mokiniai, administracijos atstovai, pedagogai, švietimo pagalbos specialistai, kiti darbuotojai turi būti supažindinti su gimnazijos smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarka pasirašytinai.

5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

5.1. Patyčios – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

5.1.1. žodinės patyčios: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.1.2. fizinės patyčios: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

5.1.3. socialinės patyčios: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis ir kt.;

5.1.4. elektroninės patyčios: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.;

5.2. Smurtas - veikimu ar neveikimu asmeniui daromas tyčinis fizinis, psichologinis, seksualinis, ekonominis ar kitas poveikis, dėl kurio asmuo patiria fizinę, moralinę, materialinę ar kitą žalą:

5.2.1. fizinis smurtas – tyčiniai fiziniai veiksmai prieš asmenį, sukeltys skausmą, darantys žalą arba keliantys pavojų gyvybei, sveikatai, fizinės bausmės, žala garbei ir orumui;

5.2.2. psichologinis smurtas – nuolatinis asmens individualumo pažeidimas, žeminimas, patyčios, gąsdinimas, asocialaus elgesio skatinimas ar kitokia nefizinio kontakto elgsena, daranti žalą asmens raidai, sveikatai, garbei ir orumui;

5.2.3. seksualinis smurtas – seksualiniai veiksmai su vaiku, vaikų išnaudojimas prostitucijos tikslams, vaikų pornografija, verbavimas ar įtraukimas dalyvauti pornografinio pobūdžio renginiuose ar kitos seksualinio išnaudojimo formos, vaikų tvirkinimas;

5.2.4. nepriežiūra – vaiko atstovo pagal įstatymą ir (ar) už vaiko priežiūrą atsakingo asmens nuolatinis vaikui būtinų fizinių, emocinių, socialinių poreikių netenkinimas ar aplaidus tenkinimas, darantis žalą ar keliantis pavojų vaiko gyvybei, fizinei, protinei, emocinei ir socialinei sveikatai ir raidai.

5.3. smurtą ar patyčias patiriantis asmuo – žmogus, iš kurio yra tyčiojama ar smurtaujama;

5.4. smurtaujantis ar besityčiojantysis mokinys ar suaugęs asmuo, inicijuojantis smurtą ar patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

5.5. smurtą ar patyčias patiriantis suaugęs – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai);

5.6. smurto ar patyčių stebėtojas – vaikas ar suaugęs, matantis ar žinantis apie patyčias;

5.7. smurto ar patyčių prevencija – veikla, skirta smurto ar patyčių rizikai mažinti, imantis gimnazijos bendruomenės narių (vaikų, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

5.8. smurto ar patyčių intervencija – visuma priemonių, taikomų visiems smurto ar patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

6. Šis Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija; Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros

įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu, kitais įstatymus įgyvendinančiais teisės aktais.

II. SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA GIMNAZIJOJE

7. Smurto ir patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi gimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi gimnazijos direktorius, Vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai, o jos vykdyme dalyvauja visi gimnazijos bendruomenės nariai (Reagavimo į smurtą ir patyčias schema 1 priedas).

8. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja Vaiko gerovės komisija:

8.1. surenka apibendrintus duomenis iš klasių vadovų dėl gimnazijoje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias ir atlieka jų analizę;

8.2. remiantis pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, numato konkrečias smurto ir patyčių prevencijos bei intervencijos priemones, kurios įtraukiamos į Vaiko gerovės komisijos veiklos planą, tvirtinamą gimnazijos direktoriaus;

8.3. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

8.4. teikia siūlymus gimnazijos direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo gimnazijoje, gimnazijos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo smurto ir patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

8.5. atlieka kitus gimnazijos Tvarkoje numatytus veiksmus.

9. Klasės vadovai kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie smurtą ir patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisiją apie prevencijos (pvz. organizuotos klasės valandėlės) ir intervencijos (pvz. individualūs pokalbiai po įvykio), taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III. SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA GIMNAZIJOJE

10. Visais įtariamų ir realių smurto ir patyčių atvejais kiekvienas gimnazijos administracijos atstovas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas reaguodamas:

10.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą ar patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

10.2. primena mokiniui, kuris smurtauja ar tyčiojasi, gimnazijos nuostatus ir elgesio taisykles;

10.3. esant pagalbos mokinio sveikatai ir gyvybei reikalingumui, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar gimnazijos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policiją, greitąją pagalbą, Vaiko teisių apsaugos tarnybą);

10.4. nedelsiant informuoja klasės vadovą, ar administracijos atstovą, švietimo pagalbos specialistus apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias ar smurtą, kartu pateikia užpildytą pranešimo apie smurtą ir patyčias formą (2 priedas). Elektroninių patyčių atveju pateikia ir išsaugotus jų įrodymus. Socialinis pedagogas ar klasės auklėtojas registruoja pranešimą patyčių registravimo žurnale (laikomas VGK pirmininko kabinete).

11. Klasės vadovas, gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusį smurtą ar patyčias:

11.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių/smurto atvejis;

11.2. organizuoja individualius pokalbius su smurto ir/ar patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;

11.3. numato veiksmų su patyčių įvykio dalyviais planą (3 priedas), vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėjimą;

11.4 kartojančias patyčioms ir/ar smurtui, informaciją perduoda gimnazijos Vaiko gerovės komisijai, ir pateikia visas turimas užpildytas formas ar turimą informaciją raštu;

12. Gimnazijos Vaiko gerovės komisija, įvertinusi turimą informaciją:

12.1. numato veiksmų planą smurto ir/ar patyčių dalyviams, supažindina su juo bei plano nevykdymo pasekmėmis smurto ir/ar patyčių dalyviams bei nepilnamečio mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui koreguoja klasės vadovo sudarytą veiksmų planą (3 priedas);

12.2. informuoja gimnazijos direktorių apie esamą situaciją;

12.3. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui;

12.4. esant poreikiui kreipiasi į pagalbą galinčias suteikti institucijas (pvz., policija, Vaiko teisių apsaugos tarnyba).

13. Mokiniui pasityčiojus iš administracijos atstovo, mokytojo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias raštu informuoja (pildant 2 priedo formą) gimnazijos direktorių.

14. Administracijos atstovui, mokytojui, švietimo pagalbos specialistui ar techniniam darbuotojui pasityčiojus iš kito bendruomenės nario – mokinio ar suaugusiojo, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias raštu informuoja (pildant 2 priedo formą) gimnazijos direktorių.

15. Gimnazijos direktorius gavęs pranešimą apie patyčias:

15.1. surenka informaciją apie įvykį;

15.2. kviečia įvykio dalyvius (jei mokinys – vaiką ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus)) pokalbiui;

15.3. organizuoja švietimo pagalbos specialistų ar mokytojų pagalbą;

15.4. ypatingais atvejais kreipiasi į pagalbą galinčias suteikti institucijas (pvz., policija, Vaiko teisių apsaugos tarnyba).

16. Kai pastebima, kad vaikas (nepilnametis mokinys) galimai patyrė smurtą artimoje aplinkoje:

16.1. darbuotojas, įtariantis, kad vaikas galimai patyrė smurtą artimoje aplinkoje, nedelsdamas praneša apie tai gimnazijos direktoriui, kuris praneša Alytaus apskrities vaiko teisių apsaugos skyriui Lazdijų rajone arba policijai 112;

16.2. gimnazijos direktorius informuoja gimnazijos Vaiko gerovės komisiją dėl pagalbos vaikui-mokiniui organizavimo ir/ar teikimo.

17. reagavimas į smurtą ir patyčias mokantis nuotoliniu būdu:

17.1. mokytojas, pastebėjęs patyčias virtualioje erdvėje iš karto reaguoja - žodžiu (raštu) įspėdamas ar/ir atjungdamas nuo prieigos netinkamai besielgiantį mokinį;

17.2. informuoja klasės auklėtoją ir/ar socialinį pedagogą, tėvus ir gimnazijos vadovą;

17.3. socialinis pedagogas ar klasės auklėtojas visus patyčių atvejus fiksuoja Patyčių registravimo žurnale;

17.4. klasės vadovas ir/ar socialinis pedagogas išsiaiškina, kas skriaudžia, koku būdu, kiek mokinių įsitraukę, kiek laiko patyčios tęsiasi. Surinkę informaciją apie situaciją, parengia veiksmų planą. Informuojami tėvai;

17.5. klasės auklėtojas ir/ar socialinis pedagogas rekomenduoja gimnazijos psichologo pagalbą, ar kitas pagalbos linijas (Vaikų linija, Jaunimo linija, Pagalbos vaikams linija);

17.6. klasės auklėtojas ir/ar socialinis pedagogas pasikalba su skriaudėjo tėvais, rekomenduoja, kad stebėtų savo vaiko elgesį tiek namuose, tiek elektroninėje erdvėje, taikytų naudojimosi kompiuteriu ir kitomis informacinėmis priemonėmis apribojimus.

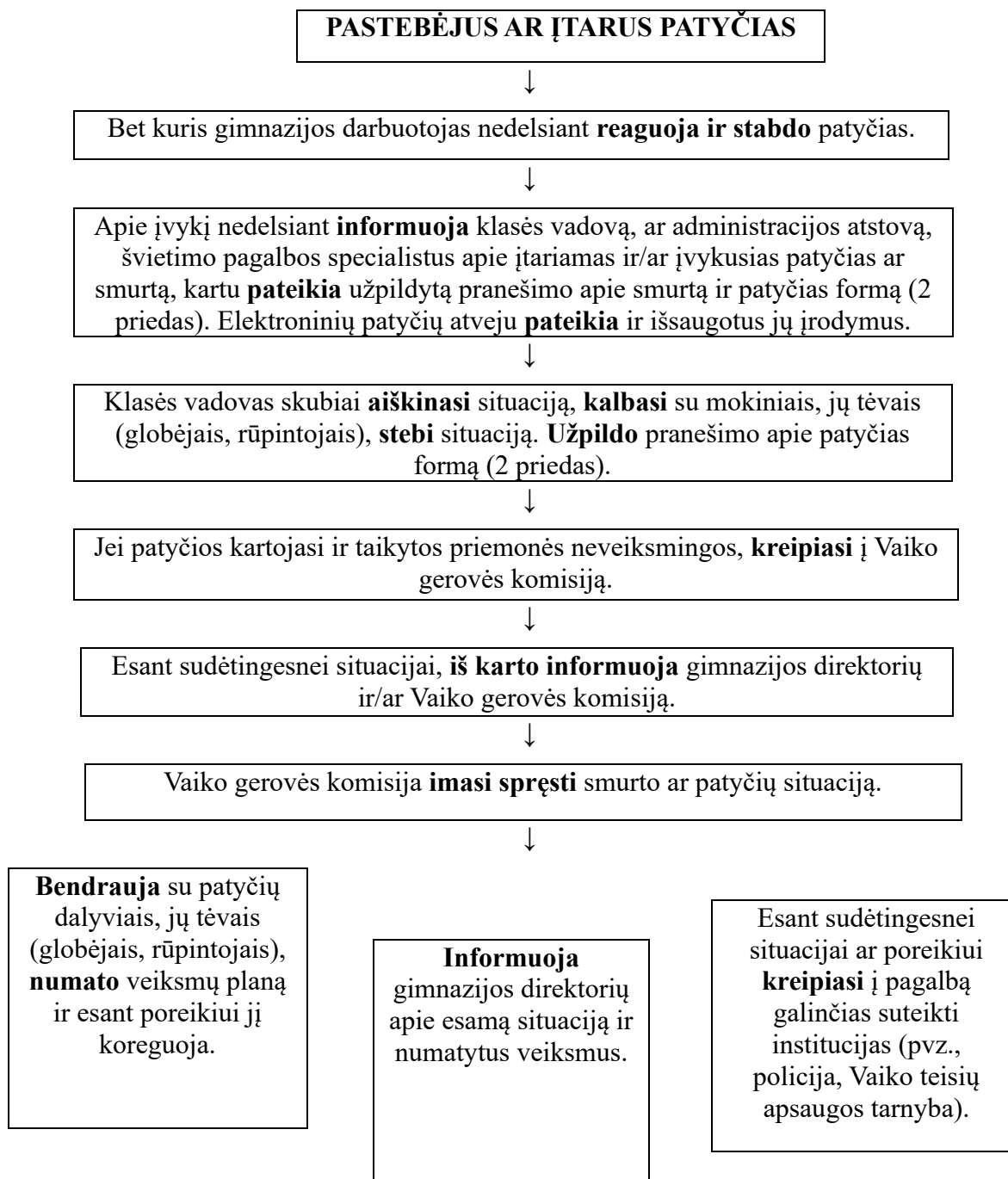
IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus interesus.

19. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) su šia tvarka supažindinami tėvų susirinkimo metu.

20. Tvarka skelbiama gimnazijos internetiniame puslapyje ir el. dienyne.

SEIRIJŲ ANTANO ŽMUIDZINAVIČIAUS GIMNAZJOS REAGAVIMO Į PATYČIAS BEI
PAGALBOS JOMS ĮVYKUS SCHEMA



SEIRIJŲ ANTANO ŽMUIDZINAVIČIAUS GIMNAZIJOS PRANEŠIMO APIE PATYČIAS FORMA

_____ (Pranešimo data)

I. Bendrieji duomenys:

Kas pranešė apie patyčias:	
Kada įvyko patyčios (data, val.):	
Kur įvyko patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
<input type="checkbox"/> Žodinės: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;	
<input type="checkbox"/> Fizinės: mokinio/ suaugusiojo užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, mušimas, spardymas, įspyrimas, kumštelėjimas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
<input type="checkbox"/> Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad mokinys/ suaugusysis yra nepageidaujamas ar atstumiamas, gandų skleidimas;	
<input type="checkbox"/> Elektroninės: patyčios, vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, mokinio/ suaugusiojo asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).	
<input type="checkbox"/> Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojimas:	

II. Duomenys apie patyčių dalyvius:

Mokinio/ asmens, patyrusio patyčias, vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Mokinio (-ių)/ asmens (-ų), kuris tyčiojosi, vardas, pavardė, amžius, klasė:	
Mokinio (-ių)/ asmens (-ų), stebėjusio patyčias, vardas, pavardė, amžius, klasė:	

III. Išsami informacija apie įvykį :

--

_____ (Užpildžiusio asmens vardas, pavardė)

_____ (Parašas)

Veiksmų planas

(pildo klasės auklėtojas, gali būti koreguojamas gimnazijos Vaiko gerovės komisijos posėdyje)

Su asmeniu, patyrusiu patyčias	
Su asmeniu(-imis), kuris(-ie) tyčiojosi	
Su stebėtojais	
Su patyčių dalyvių tėvais	
Su kitais gimnazijos darbuotojais	
Kita (įrašyti)	

Užpildžiusio klasės auklėtojo vardas, pavardė_____
Parašas